

Recensiones

Adeodatus VERMEULEN, O. E. S. A., *Der Augustiner Konrad Treger. Die Jahre seines Provincialates (1518-1542)*. Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der Theologischen Fakultät der Universität Freiburg Schweiz eingereicht. Roma (640), Institutum Historicum Ord. Erem. S. Augustini, Via del Sant'Uffizio 25, 1962, 150 blz.

Volgens de ondertitel geeft de auteur in zijn dissertatie geen volledige bio-bibliografie van de Zwitserse augustijn Konrad Treger. Hij beperkt zich in de inleiding (blz. 19-40) tot een overzicht van zijn leven en werken en weidt dan in zeven hoofdstukken uit over zijn werkzaamheid als provinciaal van de Rijns-Zwabische provincie in 1518-1542 (blz. 40-144). Konrad Treger (Träyer of Treyer) werd rond 1480 geboren te Freiburg in Uechtland, trad daar in het augustijnenklooster, studeerde o.m. te Parijs en promoveerde op 23 sept. 1516 te Freiburg in Breisgau tot doctor in theologie. Het prioraat nam hij waar in zijn geboortestad en nadien te Straatsburg, waar hij tevens regens was van het studium generale. In 1518 werd hij in het provinciaal kapittel van Speyer gekozen tot provinciaal van de Rijns-Zwabische provincie als opvolger van de humanist Kaspar Amman uit Hasselt. Hij behield die functie tot aan zijn dood (Freiburg-Zwitserland, 25 nov. 1542). Tijdens zijn provinciaalaat was hij voortdurend gemengd in de hevige godsdienstige controverse van die tijd o.m. in 1524 naar aanleiding van zijn werk *Paradoxa centum*, opgedragen aan Sebastianus de Monte Falcone, bisschop van Lausanne. Hierin verdedigt hij de autoriteit van de Kerk en van de Concilies en onderging de scherpe polemieken van zijn tegenstanders Martin Bucer, Wolfgang Capito en Kaspar Hedio, die hem aanvielen in meerdere uitgaven en in openbare disputen. De auteur behandelt zeer nauwkeurig en uitvoerig het bewogen provinciaalaat van Treger. Het was wel een der meest tragische feiten van dit provinciaalaat, dat ondanks zijn zwoegen het ene klooster na het andere voor de Orde verloren ging en dat het aantal kloosterlingen voortdurend terugliep. Bij zijn dood in 1542 waren reeds 15 van de 26 kloosters van de Rijns-Zwabische provincie opgeheven en de overige 11 moest hij in kritieke toestand nalaten aan zijn opvolger Johannes Hoffmeister. De waarde van dit boek ligt vooral in de degelijke verwerking van de uitgebreide stof, gesteund op een uitvoerige bibliografie : bronnen en werken. Vele nieuwe gegevens,

die ontbreken aan de studies van N. Paulus en E. H. Haller, zijn verwerkt in gedetailleerd betoog, bijzonder betreffende de ondergang van de kloosters van Zürich, Konstanz, Basel, enz. Wij missen in de literatuurlijst de onuitgegeven dissertatie van Franz Niggli over Treger, vermeld door H. Wicki in zijn studie « Der Augustinerkonvent Freiburg im Uechtland im 16. Jahrhundert » (*Freiburger Geschichtsblätter* 29 (1946), 3-49) en ook door E. F. J. Müller (*Lexikon für Theologie und Kirche*, dl. X (1938), 268-269). De typografische verzorging van deze uitgave, die oorspronkelijk verscheen in het tijdschrift *Analecta Augustiniana*, vol. XXIV (1961), 91-151 en vol. XXV (1962), 144-224, laat veel te wensen over. Bij deze herdruk is een lange lijst van errata gevoegd, die evenwel nog niet volledig is. Vele drukfouten o.m. in het *Personen- und Ortsverzeichnis* (blz. 145-148) en in het *Inhaltsverzeichnis* (blz. 149), waarin de meeste verwijzingen foutief zijn, werden niet gecorrigeerd.

N. TEEUWEN.

ONTVANGEN BOEKEN

LIVRES REÇUS

Medieval Studies. Presented to Aubrey Gwynn, S. J. Edited by J. A. Watt, J. B. Morrall, F. X. Martin, O. S. A. Dublin, Colm O Lochlainn at The Three Candles, Fleet Street, 1961, xii-510 pp.

Manuel CARCELLER DE LA SAGRADA FAMILIA, *Historia General de la Orden de Recoletos de San Agustín*. Tomo decimo (1808-1836). Madrid 1962, 808 pp.

Januarius FERNANDEZ DE S. CORDE JESU O. R. S. A., *Bullarium Ordinis Recollectorum S. Augustini et Diplomatica officialis. Brevia Apostolica, Sacrarum Congregationum, Em. rum S. R. E. Cardinalium ac Nuntiorum in Hispania Decreta, Acta Priorum Gen. O. E. S. A., aliaque plura Documenta continens*. Vol. II (1623-1683). Romae 1961, xxx-790 pp.

Kassian LAUTERER S. O. Cist., *Konrad von Ebrach S. O. Cist. († 1399). Lebenslauf und Schrifttum*. Dissertation zur Erlangung der Doktorwürde der Theologischen Fakultät der Universität Freiburg/Schweiz eingereicht. Roma (848), Piazza del Tempio di Diana, 14 (Aventino), Editiones Cistercienses, 1962, xvi-162 pp.

Gregor MENDEL, *Versuche über Pflanzen-Hybriden*. Nachdruck aus den *Verhandlungen des naturforschenden Vereines in Brünn* 4 (1866), S. 3-47. [Göppingen] 1962, 48 S. [Zu beziehen bei Dr. Ing. F. Freising, Marktstr. 61, Göppingen (732). Preis : 5 DM.]

Johannes RAMACKERS, *Marienthal. Des ersten deutschen Augustinerklosters Geschichte und Kunst*. (Rheinisches Bilderbuch, Nr. 6). Würzburg, Augustinus-Verlag, 1961, 192 S. + 130 Abb.